

Košice IT Valley vzniklo v roku 2007 ako partnerstvo IT firiem, univerzít a verejného sektora. Ako sa odvtedy zmenila jeho úloha a ako by ste klaster predstavili dnes?

Miriama Hučková: Košice IT Valley vzniklo s cieľom vybudovať nový sektor, primárne na východnom Slovensku. Hlavnými iniciátormi boli Technická univerzita v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Košický samosprávny kraj a štyri IT firmy. Myšlienka klastrovania v tom čase nebola na Slovensku veľmi známa. Naš prístup preto spočíval v tom, že sme sa snažili pomenovať spoločné problémy a potreby a následne na nich spoločne pracovať.

V prvom období sme sa zameriavali najmä na kvalifikovanú pracovnú silu a napĺňanie potrieb zamestnávateľov. Spolu so zmenami v IT sektore sa však menia aj ich požiadavky. IT už nemožno vnímať iba ako samostatný sektor. Ide o prierezovú oblasť, ktorú nájdeme prakticky vo všetkých ostatných odvetviach. Aj medzi našimi členmi preto máme IT firmy, ktoré poskytujú riešenia pre rôzne sektory.

Naše aktivity sa v poslednom období čoraz viac sústreďujú na identifikovanie výziev jednotlivých odvetví a hľadanie vhodných riešení. Zo siedmich zakladajúcich členov sme sa rozrástli na takmer sto členov. Spolu s rastom členskej základne a zmenami vo svete sa prirodzene mení aj to, čo firmy potrebujú a akú pridanú hodnotu im musíme ako klaster prinášať.

Foto: Košice IT Valley

Aké sú dnes hlavné oblasti činnosti klastra?

Miriama Hučková: Vzdelávanie a spolupráca s akademickým sektorom zostávajú dôležitou súčasťou našich aktivít. Podieľame sa na príprave učebných osnov pre stredné a vysoké školy a snažíme sa prenášať know-how z praxe do vzdelávacieho procesu.

Novinkou je, že začíname pracovať aj so základnými školami. Výzvy spojené napríklad s umelou inteligenciou si totiž vyžadujú, aby sme so vzdelávaním a rozvojom potrebných zručností začínali oveľa skôr.

Ďalšou oblasťou je práca s investormi a podpora zavádzania inovácií. Firmám sprostredkujeme digitalizačné služby, prístup k výskumu a k službám univerzít.

Košice IT Valley obhájilo úroveň „rozvinutý klaster“ v rámci Národného hodnotenia výkonnosti klastrov a aj medzinárodnú certifikáciu ESCA Gold Label. Čo pre vás znamená národné hodnotenie a aký význam má medzinárodná certifikácia?

Miriama Hučková: Pre mňa osobne boli výsledok národného hodnotenia aj obhajoba medzinárodnej certifikácie potvrdením toho, ako IT Valley funguje. V organizácii pôsobím šesť rokov a dosiahnuté hodnotenia potvrdili, že pracujeme v súlade s medzinárodnými štandardmi a patríme k klastrovej špičke na Slovensku aj na európskej úrovni.

Zároveň treba povedať, že celý proces nebol jednoduchý a vyžadoval si veľa práce. O to viac si tento výsledok vážime. Samotná certifikácia však pre nás nie je cieľom. Hlavným cieľom je prinášať pridanú hodnotu členom, poskytovať im kvalitné služby a napĺňať ich potreby. Certifikačný proces je predovšetkým zrkadlom fungovania klastra a potvrdením jeho kvality.

ESCA je do veľkej miery aj o brandingu, zaradí vás medzi dôveryhodné klastre. Vnímate ju ako pomyselný bod nula. Otvorí vám dvere do kvalitnejších konzorcií a medzinárodných projektov, ale ďalej už závisí od vás, ako tieto príležitosti dokážete využiť.

Mária Šurimová: Keďže certifikát ESCA máme od minulého roka, zatiaľ postupne vyhodnocujeme jeho priame prínosy. Absolvovali sme európsku certifikáciu ESCA aj národné hodnotenie. Pri národnom hodnotení nám bola SIEA nápomocná, európska certifikácia bola z organizačného hľadiska náročnejšia a vyžadovala si rozsiahlu prípravu aj dôkladné spracovanie podkladov. Vzhľadom na rozsah našich aktivít, keďže každoročne organizujeme približne sto podujatí, išlo o časovo aj administratívne intenzívny proces.

V čom vidíte najväčší prínos klastra pre regionálny a slovenský technologický ekosystém?

Miriama Hučková: Podarilo sa nám vybudovať sektor, ktorý v regióne predtým prakticky neexistoval. Keď sme začínali, v IT pracovalo v regióne približne 500 ľudí, dnes je to okolo 16-tisíc. Na tento sektor sú zároveň naviazané ďalšie pracovné miesta, takže naše aktivity zasahujú približne 50-tisíc ľudí.

Výrazne sa mení aj to, čomu sa ako klaster venujeme. Príkladom je U. S. Steel Košice, ktorý má vlastné IT oddelenie s približne 250 zamestnancami. Našou snahou

je prinášať know-how a inovácie aj do tradičného priemyslu. Spolupracujeme napríklad aj so spoločnosťami Magna Powertrain Slovakia či Volvo Car Slovakia.

Pri takýchto aktivitách je nevyhnutná znalosť konkrétnej oblasti, či už ide o MedTech, automotive alebo iné odvetvie. Nestačí ovládať samotné technológie, potrebujete rozumieť aj prostrediu, v ktorom sa majú využívať.

Podarilo sa nám tiež pritiahnúť do regiónu nových investorov, ktorým poskytujeme výskumno-vývojové a vzdelávacie služby, ako aj marketingové a dátové služby. Našou úlohou nie je nahrádzať firmy, univerzity ani verejné inštitúcie. Našou úlohou je vytvárať priestor, v ktorom dokážu spolupracovať efektívnejšie, než by to dokázali každý samostatne. Práve v tom vidíme najväčšiu pridanú hodnotu klastra.

Foto: Košice IT Valley

Ktoré aktuálne alebo nedávno ukončené projekty považujete za najdôležitejšie?

Miriama Hučková: EDIH Cassovium tvorilo konzorcium Košice IT Valley, Technickej univerzity v Košiciach a Univerzity Pavla Jozefa Šafárika. Cieľom projektu bolo poskytovať služby zamerané na zvyšovanie inovačnej výkonnosti a úrovne digitalizácie firiem. Vďaka odbornému zázemiu v oblasti umelej inteligencie bol najväčší záujem práve o služby súvisiace s AI. Za tri roky sme poskytli približne 250 služieb.

Zaujímavým je aj projekt INVESTech zameraný na budovanie centier excelentnosti na stredných školách. Okrem toho vytvára pracoviská, ktoré poskytujú vzdelávanie v súlade s potrebami praxe. Zbierame podnety zo súkromného sektora a pretavujeme ich do učebných osnov. Prostredníctvom našich projektov vytvárame priestor, v ktorom firmy definujú reálne výzvy a študenti, výskumníci aj startupy prichádzajú s riešeniami. Nejde len o jednotlivé podujatia, ale o dlhodobé prepájanie talentov, výskumu a priemyslu.

Mária Šurimová: V júni sme ukončili piaty ročník projektu Lab IT Creativity, ktorý realizujeme v spolupráci s Košickým samosprávnym krajom a Technickou univerzitou v Košiciach. Projekt prepája stredoškolákov, vysokoškolákov, školy a IT firmy a pomáha rozvíjať digitálne zručnosti prostredníctvom práce na reálnych zadaniach. Ide o jedinečný a overený koncept prepájania stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania s praxou, ktorý vytvára prirodzený most medzi školami, študentmi a IT firmami.

Študenti riešia napríklad problémy vo svojej škole alebo navrhujú riešenia na zlepšenie svojho okolia. Mentorujú ich vysokoškólači a do procesu vstupujú aj IT firmy. Stredoškólači sa tak učia spolupracovať, tvorivo premýšľať a rozvíjajú si digitálne zručnosti, ktoré by si v rámci bežnej výučby informatiky nemuseli osvojiť. Často pritom vznikajú veľmi hodnotné riešenia.

Košický samosprávny kraj zároveň pomáha vybraným školám budovať IT laboratóriá, pričom každý rok vzniknú približne štyri až päť nových laboratórií.

Projekt sme vytvorili pred piatimi rokmi, pretože sme hľadali spôsob, ako priniesť praktickú výučbu informatiky na stredné školy. Mentoring stredoškólačov sa nám podarilo presadiť ako povinný predmet na vysokej škole, v rámci ktorého vysokoškólači chodia stredoškólačov učiť a mentorovať. Je to zároveň spôsob, ako spolupracovať s učiteľmi a prinášať im nové informácie. Vnímame to ako dôležitú súčasť nášho poslania.

Foto: Košice IT Valley

Ako klaster podporuje spoluprácu medzi firmami, školami, univerzitami a verejným sektorom?

Miriama Hučková: Jedným z našich vlajkových projektov sú Živé IT projekty, ktoré fungujú už jedenásť rokov. Ide o povinný predmet na Technickej univerzite v Košiciach, pričom naše firmy vystupujú ako zadávatelia konkrétnych tém a

problémov. Pred niekoľkými rokmi sa nám do projektu podarilo zapojiť aj neziskový sektor a verejnú správu.

Študenti počas semestra pracujú na zadaných projektoch a na jeho konci musia pripraviť funkčný prototyp. Celé riešenie následne odovzdajú inštitúcii, ktorá prišla so zadaním. Takýmto spôsobom sme priniesli inovatívne riešenia napríklad pre košické útulky, podieľali sa na digitalizácii múzea alebo vytvorili riešenia, ktoré zlepšujú prístup nevidiacich návštevníkov k múzejným expozíciám. Výsledky tejto spolupráce majú aj konkrétny ekonomický prínos.

S Univerzitou Pavla Jozefa Šafárika spolupracujeme aj na budovaní odborných komunít v oblastiach kybernetickej bezpečnosti a dátovej analytiky.

Mária Šurimová: Spoločne sa venujeme aj témam MedTech a automotive. Funguje tu napríklad komunita dátových analytikov, ktorá sa pravidelne stretáva na univerzite. Spoločne sa venujeme aj témam MedTech a automotive a podporujeme vznik odborných komunít. Na univerzite sa napríklad pravidelne stretáva komunita dátových analytikov, ktorá prepája študentov, akademické prostredie a odborníkov z praxe.

S UPJŠ zároveň spolupracujeme na študentskej vedeckej konferencii, v rámci ktorej hodnotíme záverečné práce študentov. Do hodnotiaceho procesu zapájame aj zástupcov IT firiem, ktorí prinášajú pohľad súkromného sektora, pôsobia v hodnotiacich komisiách a poskytujú študentom cennú spätnú väzbu. Zároveň je to príležitosť identifikovať a podporiť talentovaných študentov a prepájať ich s praxou.

Foto: Košice IT Valley

Ako vnímate význam podpory klastrov na Slovensku a čo by podľa vás pomohlo ich ďalšiemu rozvoju?

Miriama Hučková: Najväčšou výzvou je určite financovanie. Klastre majú špecifickú právnu formu, s ktorou väčšina výziev nepočíta. Forma záujmového združenia právnických osôb síce dobre vystihuje povahu a fungovanie klastrov, zároveň ich však v mnohých prípadoch obmedzuje. Na Slovensku chýba pravidelná, dlhodobá a predvídateľná podpora klastrov.

Podpora však nemusí byť iba finančná. Prínosné sú aj odborné podujatia, príležitosti na prepájanie a poskytovanie relevantných informácií. Užitočné by boli napríklad online klastrové podujatia s hutným a prakticky zameraným obsahom, ale aj väčšia účasť zástupcov verejných inštitúcií na aktivitách klastrov.

Pomohla by tiež intenzívnejšia komunikácia a systematickejšie získavanie informácií priamo od klastrov. Klastre poznajú potreby svojich členských firiem a vďaka pravidelnému kontaktu s nimi môžu rozsiahle podnikové prieskumy dopĺňať o aktuálne a praktické poznatky z jednotlivých odvetví.

Verejné inštitúcie by sa na nás mohli častejšie obracať aj po odbornej stránke a zohľadňovať názory klastrov pri tvorbe stratégií a rozhodovaní. Dôležitá je tiež podpora pri zviditeľňovaní klastrov a ich prínosu pre firmy, regióny a jednotlivé odvetvia.

Na aké strategické priority sa chcete sústrediť v najbližšom období?

Miriama Hučková: Je pre nás dôležité pružne reagovať na výzvy, ktorým IT sektor čelí. Náročné je to najmä preto, že dnes nikto presne nevie, aké zmeny nás čakajú. Ako sme už naznačili, nedostatok pracovnej sily v súčasnosti nie je hlavnou témou. Dôležitejší je prístup k technológiám a know-how potrebné na ich efektívne využívanie.

Chceme reagovať na transformáciu priemyslu a zároveň prinášať členom ďalšiu pridanú hodnotu, napríklad prostredníctvom podpory exportu. Rovnako sa usilujeme rozvíjať investičný potenciál regiónu v kontexte aktuálnych zmien, napríklad aj v oblasti budovania dátových centier.

Máme stanovené ukazovatele výkonnosti, zároveň však vnímame, že svet sa mení takou rýchlosťou, že je dôležité pracovať aj s konkrétnymi krátkodobými cieľmi a priebežne ich prispôbovať vývoju.

Ambíciou IT Valley nie je iba reagovať na technologické zmeny, ale pomáhať určovať smer ich zavádzania v regióne. Preto sa zameriavame na oblasti, ktoré budú rozhodovať o konkurencieschopnosti Slovenska v najbližších rokoch – umelú inteligenciu, kybernetickú bezpečnosť, MedTech, automotive či dátové centrá.

Dôležitou súčasťou bude aj spolupráca s univerzitami pri riešení výskumno-vývojových úloh a práca na investorských projektoch.

Čo by ste odporučili klastrom, ktoré chcú dlhodobo rásť a posilňovať svoju pozíciu na regionálnej aj medzinárodnej úrovni?

Miriama Hučková: Stále si myslím, že kľúčová je legitimita, ktorú klaster získava od svojich členov. Musí im prinášať konkrétnu pridanú hodnotu. Klastrová organizácia nemôže existovať odtrhnutá od svojich členov ani sama pre seba. Práve toto vnímam ako jednu z najväčších výziev.

O Slovensku je známe, že máme problém spolupracovať a miera vzájomnej dôvery je pomerne nízka. Úlohou klastra je tieto bariéry prekonávať, pomenovať spoločné problémy a ukazovať, že spolu sme silnejší.

Klaster by mal fungovať ako aktívna platforma. Manažér by sa mal pravidelne stretávať s členmi, zisťovať ich potreby a na ich základe nastavovať služby a ďalšie aktivity.

Pre klastrových manažérov je zároveň náročné priebežne sa vzdelávať, pretože ich často pohltí každodenná operatíva. Je však dôležité, aby zostávali v kontakte s odbornými témami a výzvami, ktorým ich sektor čelí. Preto musia neustále pracovať aj na rozvoji vlastnej odbornosti.

Mária Šurimová: Potreby členov sa neustále menia, preto klaster musí byť s nimi v pravidelnom kontakte, rozumieť výzvam, ktorým čelia, a pružne na ne reagovať. To, čo bolo prioritou pred niekoľkými rokmi, dnes už nemusí byť aktuálne.

Pred pár rokmi bol pre naše firmy najväčšou výzvou nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily, dnes to už v takej miere neplatí. V IT Valley preto systematicky monitorujeme situáciu na trhu práce. Analyzujeme aktuálne trendy, vplyv umelej inteligencie, zručnosti, ktoré firmy potrebujú, aj očakávania absolventov od zamestnávateľov. Takéto dáta a analýzy dnes predstavujú pre našich členov významnú pridanú hodnotu. Pridaná hodnota pre členov musí zostať na prvom mieste. Všetko ostatné príde až potom.